

Watertorenprijs 2021 Schimmert

Met de herbestemming tot een centrum voor streekproducten krijgt de schitterende watertoren van Schimmert weer een centrale aansprekende functie voor de regio. In de imposante toren is een breed scala aan functies ondergebracht die alle gericht zijn op de promotie van streekproducten die geproduceerd worden in het gebied zover je dat kan zien vanuit de toren, een cirkel met een straal van 60 kilometer. Op slimme wijze wordt ingespeeld op de kwaliteiten van de toren: zijn zichtbaarheid vanuit de verre omgeving, zijn prachtige architectuur en zijn grootte. Niet voor niets staat de toren bekend als de Reus van Schimmert, waardoor de toren voldoende ruimte biedt voor een interessante mix aan functies. De eigenaar ontwikkelde een overtuigend concept voor de toren mede door er veel lokale partijen bij te betrekken, zowel producenten als bewoners. Onder in de toren zit een restaurant waar gekookt wordt met verse lokale ingrediënten, helemaal bovenin zit een drukbezochte skybar. Vanaf de omloop heeft men een panoramisch uitzicht over de wijde omgeving en met de Augmented Reality app op de telefoon kan men zien waar de leveranciers zich bevinden. Op de tussenliggende verdiepingen bevinden zich een 'smaaktheater', een brouwerij, streekproducten presentatieruimtes, workshopruimten en een winkel. In de kelder bevinden zich de technische installaties van de energie neutrale toren. Dat laatste is een prestatie op zich. Alles bij elkaar is er een hecht, samenhangend concept gerealiseerd dat van betekenis is voor de hele regio. Hiermee is de bevlogen initiatiefnemer en eigenaar van de toren van Schimmert, Nico Eurelings, dan ook de overtuigende winnaar van de watertorenprijs 2021.

Achtergrond

De iconische watertoren van Schimmert rijst hoog uit boven het glooiende Limburgse landschap. Ze staat op het hoogste punt van het plateau van Schimmert, 178 meter boven NAP. Het is een karakteristiek herkenningspunt voor de wijde omgeving. De toren zelf is 38 meter hoog en herbergt een reservoir dat met een inhoud van 1150 m³ tot de grootste in Nederland behoort. Ze is in 1927 gebouwd naar het winnend ontwerp van Jan Joseph (Jos) Wielders voor de prijsvraag die de Waterleiding Maatschappij Limburg (WML) uitschreef. Het ontwerp betreft de toren en een aangebouwde dienstwoning in de stijl van de Amsterdamse School. Wielders was stadsarchitect van Sittard en had daar later een architectenbureau. Hij ontwierp voornamelijk bouwwerken in de regio, waaronder een aantal kerken.

De schitterende watertoren van Schimmert wordt door de NWS gewaardeerd als één van de 10 meest waardevolle torens van ons land, het is dan ook een rijksmonument. Bijna negentig jaar lang was de toren niet alleen een belangrijk onderdeel van de drinkwaterleiding van zuid Limburg, het was ook hét symbool van de publieke drinkwatervoorziening in de regio.

Motivatie

De kracht van de herbestemming zit hem vooral in het idee om de toren in te zetten als centrum van een regionaal netwerk rond de thema's voedsel, met name streekproducten, en duurzaamheid. De functies die in de toren gehuisvest zijn brengen producenten en consumenten bij elkaar. Deze ingenieuze programmering van de toren biedt de producenten een herkenbare etalage waarin ze hun producten op verschillende manieren kunnen promoten. Voor de consumenten heeft de toren een aantrekkelijk programma waar ze terecht kunnen voor een maaltijd in het restaurant, workshops of presentaties verzorgd door de lokale producenten of gewoon een drankje in het euregionale uitzichtpunt. Interessant is de reikwijdte van de functie. Die blijft niet beperkt tot de toren maar het

concept is verankerd in de regio en heeft zelfs een digitale component, men kan ook online producten bestellen en kennis maken met het netwerk van producenten en activiteiten. De toren past als een handschoen voor de gehuisveste functies. Dat betekent ook dat er geen grote ingrepen nodig waren in het uiterlijk en de basisopzet van de toren. In het innerlijk van de toren zijn enkele krachtige basisingrepen gedaan. Er is een lift toegevoegd, er zijn vloeren en installaties aangebracht, maar in hoofdzaak is de bestaande structuur benut. En de toren kreeg een nieuwe naam: De Reusch. De initiatiefnemer heeft een bijzonder robuuste herbestemming ontwikkeld en gerealiseerd. Een schoolvoorbeeld van hoe een bijzonder bouwwerk en een substantiële nieuwe functie elkaar kunnen inspireren. www.dereusch.nl

Beoordelingscriteria

Het bestuur van de Nederlandse Watertoren Stichting (NWS) hanteert de volgende vier criteria bij het vaststellen van de kwaliteit van de herbestemming:

- Het respecteren van de bestaande kwaliteiten.
- De meerwaarde van de herbestemming: is er sprake van een toegevoegde kwaliteit die berust op de combinatie van oud en nieuw.
- De functionaliteit van de herbestemming, ofwel is er sprake van een passende huisvesting voor de nieuwe functie in het herbestede bouwwerk.
- De duurzaamheid van de herbestemming.

Het besluit om de watertorenprijs 2021 toe te kennen aan de eigenaar van de herbestede watertoren van Schimmert was unaniem.

Watertorenprijs

De watertorenprijs wordt eens per jaar uitgereikt aan de eigenaar van een watertoren die recent de beste herbestemming realiseerde. De prijs bestaat uit de eer en een plaquette. De watertorenprijs is ingesteld om het kwaliteitsniveau van herbestemmingen van watertorens te bevorderen door goede voorbeelden voor het voetlicht te brengen.

Oktober 2021 Nederlandse Watertoren Stichting www.watertorens.nl info@watertorens.nl

